

УДК 343.92

DOI https://doi.org/10.32782/galician_studies/law-2025-12-14**Сичова Вікторія Володимирівна**

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін ННІ права та інноваційної освіти
Дніпровського державного університету внутрішніх справ
ORCID ID: 0000-0003-3031-4994

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ»: У ПОЗИЦІЯХ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Статтю присвячено аналізу практики застосування Закону України «Про адміністративну процедуру», сформованої Верховним Судом після набрання Законом чинності. Розглянуто передумови прийняття Закону, його ключові новели та особливості впровадження загальних правил адміністративної процедури в діяльність адміністративних органів. Проаналізовано окремі правові позиції Верховного Суду щодо застосування принципу пропорційності, оцінки дотримання процедурних гарантій, визначення адміністративного акту, а також розмежування судової юрисдикції у спорах, пов'язаних із застосуванням положень Закону України «Про адміністративну процедуру». Узагальнено основні тенденції розвитку судової практики; встановлено, що Верховний Суд поступово формує єдині підходи до тлумачення і застосування положень Закону, приділяючи дедалі більшу увагу процедурним гарантіям як самостійному критерію оцінки законності адміністративних актів. Водночас обґрунтовано, що практика застосування Закону ще не є повністю усталеною, а значна частина його положень потребує подальшої конкретизації у судових рішеннях. Зроблено висновок про важливу роль правових позицій Верховного Суду у забезпеченні єдності адміністративної практики та визначено перспективні напрями подальших наукових досліджень, пов'язані з аналізом окремих принципів адміністративної процедури, оцінкою їх практичної реалізації та впливу на діяльність адміністративних органів.

Ключові слова: адміністративна процедура, Закон України «Про адміністративну процедуру», адміністративний акт, Верховний Суд, адміністративне судочинство, адміністративний орган, принципи адміністративної процедури, судовою практика, публічне адміністрування.

Sychova V. V. Formation of the Practice of Applying the Law of Ukraine “On Administrative Procedure”: the Legal Positions of the Supreme Court

The article examines the case law of the Supreme Court of Ukraine concerning the application of the Law of Ukraine «On Administrative Procedure» following its entry into force. The study outlines the background of the Law's adoption, its principal innovations, and the implementation of general administrative procedure rules in the activities of administrative authorities. Particular attention is paid to the legal positions of the Supreme Court regarding the principle of proportionality, procedural safeguards, the concept of an administrative act, and the delimitation of judicial jurisdiction in disputes arising from the application of the Law. The author identifies the main trends in the development of judicial practice and concludes that the Supreme Court is gradually establishing consistent approaches to the interpretation and application of the Law, with increasing emphasis on procedural guarantees as an independent criterion for assessing the legality of administrative acts. At the same time, it is substantiated that the application of the Law has not yet become fully settled, and a considerable number of its provisions still require further judicial clarification. The article concludes that the legal positions of the Supreme Court play a significant role in ensuring the uniform application of administrative procedure legislation and identifies promising directions for further research, including the analysis of individual principles of administrative procedure, their practical implementation, and their influence on the activities of administrative authorities.

Key words: administrative procedure, Law of Ukraine «On Administrative Procedure», administrative act, Supreme Court, administrative justice, administrative authority, principles of administrative procedure, case law, public administration.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Набрання чинності Законом України «Про адміністративну процедуру» [1] (далі – ЗАП, Закон) 15 грудня 2023 року стало результатом більш ніж двадцятирічної роботи над створенням єдиного закону, який регулює загальні засади адміністративної процедури: перші спроби кодифікувати від-

носини між державою та приватною особою у сфері публічного адміністрування розпочалися ще у 1998 році зі створення відповідної робочої групи при Міністерстві юстиції України, а відносно концептуально завершений текст законопроекту існував уже з 2008 року за наукового керівництва професора В. Б. Авер'янова [2, с. 31]. Запровадження Закону започаткувало формування нової практики застосування загальних правил адміністративної процедури, що обумовлює необхідність вироблення єдиних підходів до їх тлумачення та застосування. З огляду на те, що Закон охоплює практично всі етапи взаємодії адміністративного органу з особою – від його ініціювання до виконання адміністративного акта, – важливе значення для забезпечення однакового правозастосування набуває практика його судового тлумачення.

Актуальність теми посилюється тим, що Закон України «Про адміністративну процедуру» залишається відносно новим нормативним актом, а практика його застосування продовжує формуватися. Попри внесення у 2024 році численних змін до законодавства з метою його узгодження із положеннями ЗАП, низка питань щодо змісту принципів адміністративної процедури та особливостей їх застосування у конкретних правовідносинах і надалі вирішується судами. За таких умов особливого значення набувають правові позиції Верховного Суду, які сприяють виробленню єдиних підходів до тлумачення та застосування положень Закону.

Практичне значення дослідження зумовлене й тим, що ч 4 ст. 6 ЗАП прямо закріплює, що висновки про застосування норм права, викладені у постановках Верховного Суду, є обов'язковими для всіх адміністративних органів, які застосовують у своїй діяльності нормативно-правовий акт, що містить відповідну норму права. Тобто судова практика в цій сфері виконує не лише традиційну функцію забезпечення єдності правозастосування, а й фактично формує змістовне наповнення нового Закону для суб'єктів владних повноважень, які щодня приймають адміністративні акти. Водночас, окреслюючи зазначену проблематику, накопичена за перші два роки дії Закону практика демонструє суттєву нерівномірність: змістовне розкриття конкретного принципу та його релевантне застосування до обставин справи простежується лише у малому відсотку рішень. Розрив між «згадкою» і «змістом» – і є головним акцентом цього Звіту, окреслюючи можливу проблематику, що кількісне поширення ЗАП у текстах рішень випереджає його якісне застосування у судовій практиці, і саме цей розрив визначає потребу в аналітичному дослідженні [3, с. 7].

Принагідно наголосити, що зазначене ніяк не применшує наукового і практичного значення тих підходів, які Верховний Суд уже встиг сформулювати, а навпаки – питання систематизації та узагальнення правових позицій Верховного Суду щодо застосування принципів адміністративної процедури поки що не отримало належного висвітлення у науковій літературі. Саме ця обставина визначає актуальність і практичне значення проведеного дослідження.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питання адміністративної процедури традиційно перебувають у центрі уваги вітчизняної адміністративно-правової науки. Після ухвалення та набрання чинності Законом України «Про адміністративну процедуру» наукові дослідження були доповнені аналізом його положень, принципів, окремих інститутів адміністративного провадження, проблем гармонізації спеціального законодавства із вимогами ЗАП, а також перших результатів практичного застосування Закону. Водночас практика Верховного Суду щодо тлумачення та застосування положень ЗАП продовжує накопичуватися, що зумовлює необхідність її аналізу та узагальнення.

Теоретичне підґрунтя дослідження становлять праці таких вчених, як: В. Б. Авер'янов, В. Бевзенко, І. М. Білий, І. В. Бойко, Я. О. Берназюк, М. П. Вавринчук, О. В. Когут, А. Г. Корнієнко, І. В. Ковбас, О. І. Миколенко, О. В. Муза, В. І. Продайвода, В. Соловйова, М. І. Смокович, В. Тимошук, Р. Чумак та інших, у працях яких досліджувалися питання адміністративної процедури, принципів публічного адміністрування, реалізації положень Закону України «Про адміністративну процедуру» та особливостей його практичного застосування.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є аналіз підходів, вироблених за останні роки Верховним Судом у справах, пов'язаних із застосуванням Закону України «Про адміністративну процедуру», виявлення загальних тенденцій такої практики та оцінка її значення для подальшого розвитку інституту адміністративної процедури в Україні.

Виклад основного матеріалу. До набрання чинності ЗАП адміністративне законодавство України не містило єдиного кодифікованого акту загального характеру, який би комплексно регулював порядок взаємодії адміністративних органів із приватними особами. Відповідні процедурні питання визна-

чалися численними спеціальними законами, постановами Кабінету Міністрів України та підзаконними нормативно-правовими актами, що нерідко встановлювали різні підходи до вирішення подібних адміністративних справ. У результаті порядок здійснення адміністративних процедур значною мірою залежав від сфери публічного адміністрування та особливостей спеціального правового регулювання.

У науково-практичному коментарі до Закону зазначається наступне: «Ухвалення Закону «Про адміністративну процедуру» у такі складні для нашої держави часи є надзвичайно великим досягненням для практики та адміністративно-правової науки. Це крок у напрямку європейської інтеграції України, адже суть цього закону полягає у тому, щоб встановити загальні прозорі, передбачувані й інклюзивні правила взаємодії держави в особі адміністративних органів з фізичними та юридичними особами. Ці правила дуже схожі у країнах ЄС та загалом країнах західної політичної і правової культури. Їх суть полягає у праві особи на участь у прийнятті рішення, яке зачіпає її права та обов'язки. Це важливо і для громадян, і для бізнесу, зокрема коли є ризики прийняття несприятливого (негативного) для особи рішення» [4, с. 10].

ЗАП був прийнятий Верховною Радою України 17 лютого 2022 року, підписаний Президентом України 13 червня 2022 року та набрав чинності 15 грудня 2023 року. Відтермінування набрання ним чинності було покликане забезпечити підготовку адміністративних органів до застосування нових процедурних правил, а також створити умови для поступового приведення спеціального законодавства у відповідність до його положень.

Змістовно ЗАП зміщує акцент правового регулювання з оцінки виключно результату адміністративної діяльності на дотримання встановленої законом процедури прийняття адміністративного акта. Це відрізняє його від попереднього підходу, за якого основна увага приділялася відповідності рішення нормам матеріального права, тоді як процедурним аспектам адміністративної діяльності на практиці приділялося менше значення. Водночас п 4 ч. 2 ст. 87 ЗАП передбачає, що адміністративний акт є протиправним, якщо він не відповідає принципам адміністративної процедури, а ч. 3 ст. 85 Закону встановлює, що адміністративний акт, який у випадках, визначених Законом, не містить мотивувальної частини, підлягає скасуванню.

Це означає, що навіть за умови правильного вирішення справи по суті недотримання окремих процедурних гарантій, зокрема права особи бути вислуханою або обов'язку належним чином мотивувати адміністративний акт, може стати підставою для його скасування.

Серед новел, запроваджених ЗАП у діяльність адміністративних органів, варто виокремити кілька положень, що мають практичне значення. Насамперед Закон закріпив право особи бути заслуханою перед прийняттям адміністративного акта, який може негативно вплинути на її права, свободи чи законні інтереси (ст. 17 Закону). Важливим є також закріплення принципу офіційності, відповідно до якого адміністративний орган не повинен вимагати від особи документи або відомості, що вже перебувають у розпорядженні органів державної влади чи місцевого самоврядування або можуть бути отримані шляхом інформаційної взаємодії (ст. 16 Закону).

Окреме значення має вимога щодо мотивування адміністративних актів. Закон встановлює, що адміністративний акт повинен містити мотивувальну частину із зазначенням фактичних та правових підстав його прийняття (ст. 72 Закону). Крім того, особі гарантується право ознайомлюватися з матеріалами адміністративної справи, за винятком випадків, визначених законом (ст. 12 Закону).

Водночас одним із проявів принципу офіційності вбачається покладення на адміністративний орган обов'язку вживати заходів для повного та об'єктивного з'ясування всіх обставин справи, а також у передбачених законом випадках самостійно усувати допущені порушення прав особи без необхідності звернення останньої зі скаргою чи позовом (ч. 5 ст. 6 Закону).

Крім того, Закон уперше на загальному законодавчому рівні врегулював правовий статус заінтересованої особи – особи, на право, свободу чи законний інтерес якої негативно впливає або може вплинути адміністративний акт (ст. 27 Закону).

Оскільки ЗАП запровадив нові для вітчизняного адміністративного права загальні правила здійснення адміністративних процедур, важливе значення для формування єдиних підходів до їх застосування має судова практика, насамперед практика Верховного Суду. В аналітичному звіті, підготовленому ГО «Міжрегіональний експертний центр “Pro Justice”» в межах проєкту ЄС «Право-Justice», зазначається, що кількість судових рішень, у яких згадується Закон України «Про адміністративну процедуру» (понад 35 тис. станом на кінець лютого 2026 року), сама по собі не свідчить про сформованість сталої практики його застосування та потребує оцінки змісту відповідних правових позицій (з огляду

на те, що, як зазначається у звіті, реальне, інструментальне застосування принципів ЗАП наявне приблизно у 4 % випадків, коли суд про ці принципи згадує. У решті близько 96 % посилення є супровідним: норма цитується, але не використовується як центральний аргумент) [3, с. 7].

На нашу думку, у цьому контексті особливого значення набувають постанови Верховного Суду, ухвалені за результатами касаційного перегляду. Відповідно до ч. 4 ст. 6 Закону України «Про адміністративну процедуру» висновки щодо застосування норм права, викладені у постановях Верховного Суду, є обов'язковими для адміністративних органів, які застосовують відповідні норми права у своїй діяльності. Це зумовлює практичне значення аналізу сформованих Верховним Судом правових позицій, оскільки вони безпосередньо впливають на практику застосування положень Закону адміністративними органами.

Початковий етап застосування ЗАП характеризувався досить незначною кількістю касаційних рішень. Так, станом на 21 лютого 2024 року, тобто приблизно через два місяці після набрання Законом чинності, суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Я. Берназюк зазначав, що Закон згадувався у 45 судових рішеннях, 7 із яких були постановами Верховного Суду [5]. Упродовж 2024–2025 років практика застосування Закону поступово розширювалася, а Верховний Суд сформулював низку правових позицій щодо тлумачення та застосування його положень, аналіз яких становить інтерес для нашого дослідження.

Так, варто вказати на позицію щодо співвідношення принципу пропорційності та обов'язку обґрунтування адміністративного акта. У постанові від 13 лютого 2024 року у справі №320/5934/22 Верховний суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду, посилаючись на низку приписів ЗАП, зокрема ч. 2 ст. 11 Закону, наголосив, що адміністративний акт прийматися з дотриманням необхідного балансу між несприятливими наслідками для права, свободи чи законного інтересу особи і цілями, на досягнення яких спрямований адміністративний акт, а негативні наслідки для особи та публічних інтересів мають бути найменшими [6].

Другий підхід сформульовано у постанові Верховного Суду від 27 березня 2025 року у справі №480/5652/24. У цій справі Суд дійшов висновку, що рішення органу місцевого самоврядування, ухвалене за результатами розгляду заяви в межах адміністративної процедури, є адміністративним актом відповідно до положень ЗАП і породжує спір у сфері публічно-правових відносин, підпорядкованих вимогам Закону та підвідомчий адміністративному суду. Принципове значення цієї постанови полягає в тому, що недотримання гарантій, передбачених Законом, – зокрема забезпечення участі особи у провадженні, прозорості та належного інформування, – визнано самостійною та достатньою підставою для оскарження адміністративного акта незалежно від наявності чи відсутності матеріально-правових підстав для його ухвалення [7]. Такий підхід є прямим наслідком «оновленого прочитання» ч. 2 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАСУ) крізь призму принципів ЗАП. У результаті критерії судової перевірки рішень суб'єктів владних повноважень, які існували й раніше, отримали чіткіше нормативне наповнення щодо правових наслідків порушення вимог адміністративної процедури [3, с. 65].

Третій підхід пов'язаний із юрисдикційним розмежуванням спорів, що зачіпають адміністративну процедуру державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. В ухвалі від 21 листопада 2024 року у справі №420/31201/23 (провадження №11-226ап/24) Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду розглянув питання про те, до юрисдикції якого суду – адміністративного, цивільного чи господарського – належать спори щодо одночасного існування державної реєстрації кількох прав на один об'єкт нерухомості. Додатково було звернуто увагу, що за змістом ч. 1 ст. 18 Закону особа має право на оскарження рішень, дій чи бездіяльності адміністративного органу в порядку адміністративного оскарження відповідно до цього Закону та/або в судовому порядку [5]. Тобто ЗАП не містить чіткого визначення юрисдикції суду, який може здійснювати розгляд спорів, що виникли у спірних правовідносинах. У розвиток цієї практики Касаційний адміністративний суд у постанові від 22 листопада 2024 року у справі №520/34082/23 деталізував понятійний апарат ЗАП – зокрема, визначення адміністративного акта, адміністративного органу та дискреційного повноваження, закріплені у статті 2 Закону, – і на цій основі обґрунтував висновок про належність спору до адміністративної юрисдикції [8]. Подібний підхід, хоча вже стосовно земельних правовідносин, простежується й у постанові Касаційного адміністративного суду від 08 липня 2025 року у справі №400/11859/24, де Суд, спираючись на визначення «адміністративного акта» та «функцій публічної адміністрації» за ЗАП, відніс спір щодо рішення державного реєстратора до адміністративного судочинства [9]. Водночас варто зау-

важити, що ЗАП сам по собі не перерозподіляє юрисдикцію – він описує матерію, але не процесуальну підвідомчість [3, с. 47], а тому питання розмежування юрисдикцій залишається предметом обережного, поступового тлумачення. Ця обставина породжує явище, яке в аналітичній літературі отримало назву «юрисдикційної дифузії»: поява посилань на ЗАП не лише в рішеннях адміністративних, а й цивільних та господарських судів.

Так, проаналізована практика Верховного Суду дає всі підстави свідчити про поступове формування єдиних підходів до застосування ЗАП. Аналіз розглянутих постанов дозволяє виокремити кілька основних напрямів розвитку судової практики. Насамперед Верховний Суд приділяє увагу дотриманню процедурних гарантій як самостійному критерію оцінки законності адміністративного акта; поряд із цим у судовій практиці конкретизується зміст окремих принципів адміністративної процедури, зокрема принципу пропорційності, а також уточнюються підходи до визначення адміністративного акта та розмежування судової юрисдикції у спорах, пов'язаних із застосуванням положень ЗАП.

Водночас результати проведеного аналізу свідчать, що практика застосування Закону ще не є повністю однорідною. Як показують згадані статистичні дані, значна частина судових рішень, у яких згадується ЗАП, не містить самостійного аналізу його принципів, а відповідні положення використовуються переважно як додаткове нормативне обґрунтування. За таких умов подальше формування та узагальнення правових позицій Верховного Суду має важливе значення для забезпечення єдності адміністративної практики та однакового застосування положень Закону адміністративними органами.

Висновки з даного дослідження. Проведений аналіз дає підстави дійти висновку, що практика Верховного Суду щодо застосування ЗАП вже сформувала низку важливих підходів, які визначають напрями подальшого розвитку цього інституту. Насамперед спостерігаємо посилення ролі процедурних гарантій під час оцінки законності адміністративних актів: дотримання вимог адміністративної процедури дедалі частіше розглядається судами як самостійний критерій перевірки правомірності рішень адміністративних органів.

Водночас Верховний Суд поступово конкретизує зміст окремих принципів адміністративної процедури, визначає підходи до розуміння адміністративного акта та формує практику розмежування судової юрисдикції у спорах, пов'язаних із застосуванням положень ЗАП.

Також результати дослідження свідчать, що практика застосування Закону ще не є повністю усталеною, що було цілком очікуваним. Попри значну кількість судових рішень, у яких згадується ЗАП, самостійний аналіз його принципів здійснюється лише у порівняно невеликій частині справ, а окремі положення Закону досі не отримали достатнього тлумачення на рівні Верховного Суду. Це зумовлює необхідність подальшого накопичення та узагальнення відповідної судової практики. Перспективними напрямами подальших наукових досліджень вважаємо комплексний аналіз практики застосування окремих принципів адміністративної процедури, дослідження впливу правових позицій Верховного Суду на діяльність адміністративних органів, а також оцінку ефективності реалізації положень ЗАП у різних сферах публічного адміністрування після накопичення більшого масиву судових рішень.

Література

1. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 № 2073-IX. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20>
2. Тимошук В. Теоретичні та практичні виклики становлення загальної адміністративної процедури в Україні. *Право України*. 2021. № 10. С. 28–43. DOI: 10.33498/loiu-2021-10-028
3. Чумак Р., Тимошук В., Соловійова В. Закон про адміністративну процедуру у дзеркалі судової практики: від принципів до процедурних інструментів: аналітичний звіт / ГО «Міжрегіональний експертний центр «Про Джастіс»; Проект ЄС «Право-Justice». 2026. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezent2026/Analitichnyi_zvit_admin.pdf.
4. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративну процедуру» / авт. колектив: Андрійко О. Ф., Бевзенко В. М. та ін.; за заг. ред. Тимошука В. П. Київ, 2023. 545 с.
5. Берназюк Я. О. Вплив Закону України «Про адміністративну процедуру» на практику адміністративних судів : презентація. Верховний Суд, 2024. Судова влада України : вебсайт. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2024_prezent/administrative_procedure_bernaziuk.pdf.
6. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 13 лютого 2024 року у справі № 320/5934/22. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=116964901>.
7. Постанова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 27 березня 2025 року у справі № 480/5652/24. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=126169018>.

8. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 21 листопада 2024 року у справі № 420/31201/23, провадження № 11-226апп24. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=123241615>

9. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 08 липня 2025 року у справі № 400/11859/24. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=128707974>

References

1. Pro administrativnu protseduru [On Administrative Procedure]: Zakon Ukrainy vid 17.02.2022 № 2073-IX. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20> [in Ukrainian].
2. Tymoshchuk, V. (2021) Teoretychni ta praktychni vyklyky stanovlennia zahalnoi administrativnoi protsedury v Ukraini [Theoretical and practical challenges of establishing a general administrative procedure in Ukraine]. *Pravo Ukrainy*. № 10, pp. 28–43. DOI: <https://doi.org/10.33498/louu-2021-10-028> [in Ukrainian].
3. Chumak, R., Tymoshchuk, V., Soloviova, V. (2026) Zakon pro administrativnu protseduru u dzerkali sudovoi praktyky: vid pryntsyviv do protsedurnykh instrumentiv [The Law on Administrative Procedure through the prism of judicial practice: from principles to procedural instruments]: analitychnyi zvit. HO “Mizhrehionalnyi ekspertnyi tsentr “Pro Justice”; Proiekt YeS “Pravo-Justice”. Retrieved from: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/prezent2026/Analitychnyi_zvit_admin.pdf [in Ukrainian].
4. Andriiko, O. F., Bevzenko, V. M. et al.; Tymoshchuk, V. P. (Ed.). (2023) Naukovo-praktychnyi komentar do Zakonu Ukrainy “Pro administrativnu protseduru” [Scientific and practical commentary to the Law of Ukraine “On Administrative Procedure”]. Kyiv [in Ukrainian].
5. Bernaziuk, Ya. O. (2024) Vplyv Zakonu Ukrainy “Pro administrativnu protseduru” na praktyku administrativnykh sudiv [The impact of the Law of Ukraine “On Administrative Procedure” on the practice of administrative courts]: presentation. Verkhovnyi Sud. Retrieved from: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/2024_prezent/administrative_procedure_bernaziuk.pdf [in Ukrainian].
6. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladі kolehii suddiv Kasatsiinoho administrativnoho sudu [Judgment of the Supreme Court sitting as a panel of judges of the Administrative Court of Cassation] vid 13.02.2024 u spravi № 320/5934/22. Retrieved from: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=116964901> [in Ukrainian].
7. Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu [Judgment of the Grand Chamber of the Supreme Court] vid 27.03.2025 u spravi № 480/5652/24. Retrieved from: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=126169018> [in Ukrainian].
8. Postanova Velykoi Palaty Verkhovnoho Sudu [Judgment of the Grand Chamber of the Supreme Court] vid 21.11.2024 u spravi № 420/31201/23, provadzhennia № 11-226app24. Retrieved from: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=123241615> [in Ukrainian].
9. Postanova Verkhovnoho Sudu u skladі kolehii suddiv Kasatsiinoho administrativnoho sudu [Judgment of the Supreme Court sitting as a panel of judges of the Administrative Court of Cassation] vid 08.07.2025 u spravi № 400/11859/24. Retrieved from: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=128707974> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 27.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.12.2025